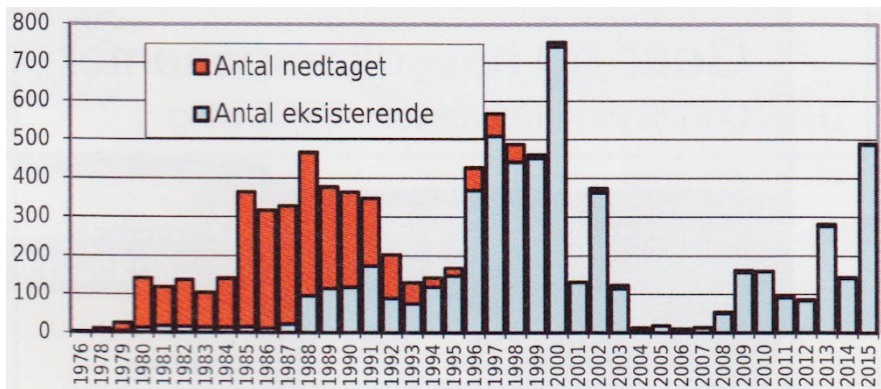

Vindmøllerne i tal - nu og for 100 år siden

Ved årsskiftet var der 5.775 "moderne" vindmøller i Danmark. Heraf står de 516 til havs. Resten står i det danske landskab - som vindmøllerne har gjort i flere hundrede år - til glæde for nogen og til ærgrelse for andre.

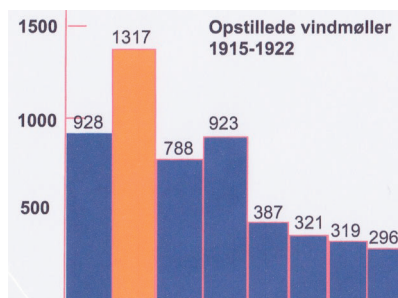

Grafen fra Danmarks Vindmølleforenings blad "Naturlig Energi" viser udviklingen siden 1976. Søjlerne angiver, hvor mange møller, der blev stillet op hvert år og den røde del viser, hvor mange af dem, der er taget ned igen.

Der er store udsving op og ned på grund af politisk støtte og politiske benspænd undervejs. I 2015 blev søjlen særlig høj på grund af de mange nye små husstandsmøller. Grafen viser status 30/11, men i december kom der 101 nye møller til, så antallet i 2015 kom op på ca. 600. Det er det højeste tal siden udviklingen kulminerede i 2000 med ca. 750 opstillede møller.

Men for 100 år siden blev der opstillet mange flere vindmøller i Danmark. Desværre har vi ikke endnu en statistik, der viser udviklingen år for år over en længere periode. Men for årene 1915 til 1922 er der bevaret tal for, hvor mange vindmøller, der blev anmeldt til Fabrikstilsynet (grafnen herunder).

Der foreligger også tal for det samlede antal vindmøller i landbruget i 1907 og 1923. I 1907 var der 4.600 gårdmøller. I 1923 var antallet vokset til 16.600. Det betyder, at der i perioden 1908-1914 i gennemsnit blev opstillet over 900 gårdmøller om året. Hertil kommer vindmøller til bl.a vandværker og landvindingsprojekter. Under krigen 1914-18 var der desuden ca. 250 elværker, der tog vindkraften i brug igen. **Udviklingen kulminerede i 1916 - for præcis 100 år siden - hvor der kom over 1.300 nye møller.**

Danmark havde dengang en vindmølleindustri med 15-20 mellemstore virksomheder og mange mindre producenter. Og selv om nogle af dem efter krigen måtte lukke eller omstille til andre produkter, blev der stadig bygget vindmøller. Mange ældre gårdmøller blev udskiftet i 1920'erne og ved den 3. maskintælling i 1936 var der stadig 15.514 af dem. Ved den 4. tælling i 1944 var antallet af traditionelle gårdmøller faldet til godt 9.000. Til gengæld havde 1.454 gårde fået elproducerende vindmøller. Og under 2. verdenskrig havde omkring 100 elværker igen taget vindkraften i brug.

Efter krigen forsvandt de fleste spor efter de mange møller. De efterlod heller ikke slaggebjerge, affaldsdepoter og andre giftige sager. Det meste af dem blev smeltet om til nyt jern, som der var brug for. Historien om vindmøllerne blev også hurtigt glemt. Men da den billige olie pludselig blev dyr i 1973, var der heldigvis stadig nogle, der kunne huske, hvad vinden kan bruges til.

Benny Christensen, Danmarks Vindkraftshistoriske Samling (DVS)

INDHOLD:

De tidlige gårdmøller - før og efter 1862

Benny Christensen, Danmarks Vindkraftshistoriske Samling.

Side 2

Poul la Cours Kratostat - Hvorfor glippede det amerikanske patent,?

Povl-Otto Nissen. Poul la Cour Museet.

Side 12

Danmarks første vindmølle til vekselstrøm 1921-24

Jytte Thorndahl, Energimuseet.

Side 16

Den rigtige mølle på det forkerte tidspunkt

Benny Christensen, Danmarks Vindkraftshistoriske Samling.

Side 22

Danske vindmøller som international inspiration

Preben Maegaard, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi.

Side 24

Udgivet i februar 2016 af:

Energimuseet,
Poul la Cour Museet,
Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi,
Danmarks Vindkraftshistoriske Samling (DVS).

Redaktion og lay-out:

Benny Christensen, DVS.

Forsidefotos:

Flemming Hagensen, DVS

Benny Christensen, DVS

J&S Aber, Kansas, USA ©

Folkecenteret.

Oplag: 1500 eksemplarer.

ISBN 978-87-995167-5-9